

Puls Regionu

LUBELSKI INFORMATOR UNIJNY

TEMAT NUMERU

Jak kształcą w Lubelskiem?

BLOG

Skorzystaj z profesjonalnego doradztwa

TWARDE FUNDUSZE EUROPEJSKIE

Wiele pieniędzy na remont Szpitali Wojewódzkich

MIĘKKIE FUNDUSZE EUROPEJSKIE

Włączony potencjał – na drodze do zatrudnienia

Spis treści

Aktualności

- [s. 4] Poprawiamy efektywność energetyczną sektora mieszkaniowego

[s. 6]

Dotacje dla firm

- [s. 6] Darmowa energia w firmie – czy to możliwe?

[s. 12]

Miękkie fundusze europejskie

- [s. 8] Fundusze Europejskie dla szkół
[s. 10] Włączony potencjał – na drodze do zatrudnienia
[s. 12] Pierwszaki usłyszą, powiedzą i nauczą się bez problemów

Lubelski Informator Unijny „Puls Regionu”

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

Nakład: 4000 egz.

Wydawca: Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym

Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie
ul. Stefczyka 3b, 20-151 Lublin
tel.: (81) 441 67 38, fax: (81) 441 67 40

e-mail: drpo@lubelskie.pl, www.rpo.lubelskie.pl, www.facebook.com/
LubelskieFunduszeEuropejskie

Redakcja: Oddział Komunikacji i Pomocy Technicznej RPO, Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym

Fotografie ze spisu treści: Collage Przemysław Gąbka, Wniebowzięte Rafał Michałowski, ZST Chełm, UMWL, MDI Group, SP nr 2 im. Ks. Stanisława Staszica w Chełmie, Aleksandra Szczerbak-Ruta, Agnieszka Hajdas, adobestock.com

Okładka: Temat numeru.

i Więcej przeczytasz na stronach 13–15.

Fot.: ZST Chełm

Druk, skład i łamanie: Drukarnia Akapit Sp. z o.o.
ul. Węglowa 3, 20-481 Lublin, tel.: (81) 749 00 62 e-mail: sekretariat@
drukarniaakapit.pl www.drukarniaakapit.pl, www.facebook.com/
DrukarniaAkapit

E-book: Pobierz elektroniczną wersję „Pulsu Regionu”. E-book znajdziesz na stronie www.rpo.lubelskie.pl w zakładce *Wiadomości – Publikacje*

Temat numeru

- [s. 13] Jak kształcą szkoły w Lubelskiem?
Tak, by odpowiadać na potrzeby rynku pracy!

Twarde fundusze europejskie

- [s. 15] Więcej pieniędzy na remont Szpitali
Wojewódzkich

Blog

- [s. 16] Skorzystaj z profesjonalnego doradztwa
i realizuj wartościowe projekty dzięki
Funduszom Europejskim!

Wydarzenie

- [s. 18] O wzmacnianiu potencjału z ekspertami OECD
[s. 20] Lubelskie Fundusze Europejskie na YouTube
[s. 21] Dostępni dla wszystkich
[s. 22] Regionalne obserwatoria specjalistyczne, czyli
jak śledzić trendy technologiczne i rynkowe?
[s. 24] Europejski Zamość
[s. 26] O przyszłości Polityki Spójności

Poprawiamy efektywność energetyczną sektora mieszkaniowego

Zarząd Województwa Lubelskiego dokonał wyboru 30 wniosków, które otrzymają unijne dofinansowanie m.in. na termomodernizację i poprawę efektywności budynków użyteczności publicznej. Aby zapewnić wsparcie finansowe dla wszystkich projektów, które otrzymały pozytywną ocenę w naborze ogłoszonym w ramach Działania 5.3 Efektywność energetyczna sektora mieszkaniowego, Zarząd Województwa Lubelskiego (3 września 2019 r.) zwiększył alokację w tym konkursie. Wszystko dla mieszkańców, którzy będą głównym odbiorcą tego projektu.

Zwiększone środki

Ostatecznie kwota środków przeznaczonych na dofinansowanie projektów w konkursie wyniosła ponad 38,1 mln zł (pierwotnie było to 21,9 mln zł) – w tym ponad 36,1 mln zł pochodzi ze środków EFRR, a blisko 2 mln zł z budżetu państwa.

W ramach konkursu wpłynęło 35 wniosków, z czego 30 wniosków zostało wybranych do dofinansowania. Podpisano 28 umów z wnioskodawcami. Dwóch z nich złożyło rezygnację z podpisania umów (Spółdzielnia Mieszkaniowa w Bychawie oraz Radzyńska Spółdzielnia Mieszkaniowa).

Finalnie dofinansowanie otrzyma 5 gmin, 10 wspólnot mieszkaniowych oraz 13 spółdzielni mieszkaniowych. W związku ze wspomnianą wcześniej rezygnacją dwóch beneficjentów łączna kwota przyznanego dofinansowania ze środków UE wyniosła ponad 32,4 mln zł.

Przyspieszamy realizację RPO

Warto zaznaczyć, że zakończenie przedmiotowego konkursu zgodnie z jego regulaminem zaplanowane było na

marzec 2020 r. Jednak rozstrzygnięcie konkursu miało miejsce w sierpniu 2019 r. Jest to duże przyspieszenie realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego. Dzięki temu beneficjenci szybciej skorzystają z termomodernizacji budynków mieszkalnych, wymiany źródeł ciepła na urządzenia grzewcze wykorzystujące OZE, modernizacji instalacji c.o., wymiany oświetlenia, montażu paneli fotowoltaicznych, kolektorów słonecznych oraz montażu systemów zarządzania energią w budynku.

W trosce o środowisko

Łączna liczba zmodernizowanych energetycznie budynków w konkursie to 169, w tym 69 to budynki wielorodzinne, które zostaną poddane m.in. przedsięwzięciom termomodernizacyjnym mających na celu zwiększenie efektywności energetycznej oraz lokalnych sieci ciepłowniczych i źródeł ciepła. Pozostałe 100 budynków to domy jednorodzinne, w których zostaną wymienione źródła ciepła na kotły, piece, urządzenia grzewcze wykorzystujące OZE lub paliwa gazowe. W ramach konkursu zamontowanych zostanie ok. 25 sztuk paneli fotowoltaicznych oraz 75 jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE. W efekcie realizacji zadań, ujętych w projektach złożonych w ramach konkursu 5.3, poprawi się klasa zużycia energii w ok. 2 466 gospodarstwach domowych. Ponadto dzięki realizacji ww. zadań szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych wyniesie łącznie około 5034,72 ton równoważnika CO₂/rok.

Dla mieszkańców

Ten konkurs wychodzi naprzeciw potrzebom mieszkańców, którzy dzięki unijnemu wsparciu po prostu oszczędzą. W wyniku realizacji projektów nastąpi również poprawa

Foto: UMWL

środowiska naturalnego, co wpłynie na jakość ich życia. Jako przykład możemy podać projekt pn. „Termomodernizacja – efektywność energetyczna zasobów należących do Spółdzielni Mieszkaniowej „POMOC” w Kraśniku”. Dzięki niemu zmodernizowane zostaną bloki przy ulicach Chopina, Dworaka, Piaskowej i Urzędowskiej, a jego wartość to 5,67 mln zł. Podobna sytuacja będzie miała miejsce w Zamościu. Wszystko dzięki projektowi pn. „Podniesienie efektywności energetycznej budynków mieszkalnych Spółdzielni Mieszkaniowej im. W. Łukasińskiego zlokalizowanych na osiedlu Szwedzka–Brzozowa w Zamościu, poprzez ich termomodernizację”. W jego ramach zaplanowano zwiększenie efektywności energetycznej w 5 blokach, a całość inwestycji wyliczono na ponad 5,68 mln zł (kwota dofinansowania obejmuje 60% jego wartości). Warto dodać, że dzięki realizacji tych projektów u lokalnych przedsiębiorców wykonujących roboty termomodernizacyjne wzrośnie zatrudnienie.

Wcześniejsze lata

To nie pierwszy konkurs w ramach tego działania z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020. W latach ubiegłych, tj. w ramach konkursu z 2016 roku podpisano 7 umów o dofinansowanie na łączną kwotę dofinansowania z UE **13,8 mln zł**. Natomiast w ramach konkursu z 2017 roku podpisano 20 umów na łączną kwotę dofinansowania z UE **31,02 mln zł**.

DZ RPO

Foto: UMWL

Darmowa energia w firmie – czy to możliwe?

Przedsiębiorco! Dzięki dofinansowaniu z Funduszy Europejskich możesz obniżyć koszty swojej działalności, uniezależnić się od dostawców prądu i jednocześnie zadbać o środowisko. Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie (LAWP) w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020 udziela wsparcia na produkcję energii z odnawialnych źródeł energii (OZE).

Pod koniec 2019 roku LAWP ogłosi nabór z *Działania 4.2 Produkcja energii z OZE w przedsiębiorstwach*. W ramach, którego możliwa będzie realizacja zadań przyczyniających się do wypełnienia zobowiązań wynikających z tzw. pakietu energetyczno-klimatycznego Unii Europejskiej oraz Strategii Europa 2020. Działanie ukierunkowane jest na stworzenie konkurencyjnego rynku energii odnawialnej, który stanie się jednym z elementów zrównoważonego rozwoju regionu oraz zaspokojenia rosnących potrzeb energetycznych lokalnej gospodarki.

W ramach konkursu można otrzymać środki unijne na zakup i montaż niezbędnych urządzeń służących do wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej przy wykorzystaniu energii wiatru, słońca (fotowoltaika, kolektory słoneczne), biomasy, biogazu, geotermii, pomp ciepła oraz wody, czy też budowę instalacji do produkcji biokomponentów i biopaliw drugiej i trzeciej generacji.

Wsparciem objęte zostaną również projekty polegające na budowie i modernizacji dystrybucyjnych sieci elektroenergetycznych w pełni dedykowanych przyłączeniu nowych jednostek produkujących energię z OZE. Dofinansowanie może być przeznaczone na budowę małych źródeł energii produkujących zarówno energię elektryczną, jak i ciepło z OZE na potrzeby lokalne.

Na dotację mogą liczyć również firmy, których projekt będzie prowadził do poprawy sprawności wytwarzania ciepła poprzez zmianę źródeł ciepła na jednostki wysokosprawnej kogeneracji z OZE. Podstawowym warunkiem udziału w konkursie jest miejsce realizacji projektu, czyli teren województwa lubelskiego.

Na jakie wsparcie możesz liczyć?

Lubelskie przedsiębiorstwa z sektora MŚP mają szansę sięgnąć po 2,5 miliona złotych dotacji bezzwrotnej. W konkursie mogą wziąć udział również spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki. Spółki te mogą

ubiegać się o 3 miliony złotych bezzwrotnej dotacji. Należy pamiętać o tym, że firma musi zdecydować się na jeden z rodzajów inwestycji, które zostaną określone w regulaminie konkursu.

Wspieranie przedsiębiorczości w kierunku zielonych inwestycji ma podłoże nie tylko gospodarcze, ale i społeczne. Poza aspektem bezpieczeństwa energetycznego niezmiernie ważną jest edukacja ekologiczna mieszkańców Lubelszczyzny. Dlatego mam nadzieję, że nabór wniosków w ramach Działania 4.2 stanie się bodźcem dla firm do podejmowania wyzwań w zakresie produkcji energii z OZE, a wraz z realizacją każdego z projektów korzystanie z energii słońca, wiatru czy biomasy stanie się jeszcze bardziej popularne. – mówi Dyrektor LAWP w Lublinie – Magdalena Filipek-Sobczak.

Korzystając ze wsparcia w ramach Działania 4.2 nie tylko zabezpieczysz swoje przedsiębiorstwo energetycznie, a nawet zadbasz o środowisko bez dodatkowego nakładu sił. W Polsce odnawialne źródła energii zaspokajają znacznie mniej zapotrzebowania na energię niż na świecie. Mamy szerokie możliwości do rozwoju w tej dziedzinie i właśnie dzięki Tobie możemy podążać w tym kierunku. Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie ma do rozdysponowania na ten cel ponad 44 mln zł.

W Działaniu tym możesz uzyskać dofinansowanie na rozwiązania oparte na różnego rodzaju odnawialnych źródłach energii. O wsparcie mogą się ubiegać przedsiębiorstwa prowadzące inwestycje w zakresie: energii wodnej (do 5 MWe), energii wiatru (do 5 MWe), energii słonecznej (do 2 MWe/MWt), energii geotermalnej (do 2 MWt), energii z biogazu (do 1 MWe), energii z biomasy (do 5 MWt/MWe) czy też energii z instalacji wysokosprawnej kogeneracji (do 1 MW).

Do najważniejszych zalet OZE należą duże oszczędności, które może zanotować przedsiębiorstwo decydujące się na takie rozwiązania. Coraz bardziej docenianym odnawialnym źródłem energii jest Słońce. Zaletami energii słonecznej jest powszechna dostępność, niskie koszty

Magdalena Filipek-Sobczak, Dyrektor Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości
 Wspieranie przedsiębiorczości w kierunku zielonych inwestycji ma podłoże nie tylko gospodarcze, ale i społeczne. Poza aspektem bezpieczeństwa energetycznego niezmiernie ważna jest edukacja ekologiczna mieszkańców Lubelszczyzny. Dlatego mam nadzieję, że nabór wniosków w ramach Działania 4.2 stanie się bodźcem dla firm do podejmowania wyzwań w zakresie produkcji energii z OZE, a wraz z realizacją każdego z projektów korzystanie z energii słońca, wiatru czy biomasy stanie się jeszcze bardziej popularne.

eksploatacji czy też brak negatywnego wpływu na środowisko. W naszym regionie najczęściej stosowanymi rozwiązaniami z zakresu odnawialnych źródeł energii jest fotowoltaika. Opłacalność fotowoltaiki opiera się na jej możliwościach. **Za pomocą energii słonecznej generuje się energia elektryczna.** Uzyskany w ten sposób prąd może zostać wykorzystany na użytek własny firmy lub do odsprzedaży. W przypadku produkcji energii z OZE na potrzeby własne przedsiębiorstwa **nadmiar energii może zostać zmagazynowany i wykorzystany** w momencie większego zapotrzebowania na prąd.

Zainteresowanie energią odnawialną nieustannie wzrasta i obniża koszty utrzymania kolejnych przedsiębiorstw. Panele fotowoltaiczne niemal od razu po zamontowaniu zaczynają wytwarzać prąd. Cała instalacja **nie powoduje też dodatkowych wydatków** związanych z jej utrzymaniem

czy eksploatacją. Warto inwestować w OZE, ponieważ inwestycja szybko się zwraca i przynosi wieloletnie oszczędności.

Gdzie szukać informacji?

Szczegółowych informacji na temat *Działania 4.2 – Produkcja energii z OZE w przedsiębiorstwach*, terminów naboru i sposobu przygotowania wniosków o dofinansowanie można uzyskać w Punkcie Kontaktowym RPO w LAWP w Lublinie, który mieści się przy ul. Wojciechowskiej 9A. Można także skorzystać z obsługi telefonicznej pod numerami telefonu: 81 462 38 12 / 81 462 38 31 oraz ze strony internetowej www.rpo.lubelskie.pl. Zachęcamy do kontaktu.

LAWP w Lublinie

Foto: Collage Przemysław Gąbka

Fundusze Europejskie dla szkół

„Aerobik umysłu” to nazwa kończącego się właśnie projektu Szkoły Podstawowej nr 2 im. Ks. Stanisława Staszica w Chełmie, który otrzymał dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Trzeba przyznać, że wyniki są imponujące!

Większe kompetencje i nowy sprzęt

Głównym celem projektu było zwiększenie o 80 proc. poziomu kompetencji kluczowych oraz rozwoju właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy u 100 uczniów klas 5–8. Zostało to zrealizowane dzięki zajęciom pozalekcyjnym (wyrównawcze i rozwijające), doradztwu edukacyjno-zawodowemu oraz pomocy psychologicznej – pedagogicznej. Pomyślano też o podniesieniu jakości oferty edukacyjnej poprzez zakup nowego sprzętu elektronicznego i wyposażenia do pracowni przyrodniczych. – *Pomysł skorzystania z unijnego dofinansowania zrodził się w gronie nauczycielskim, które szukało różnych sposobów na podniesienie w naszej szkole jakości kształcenia. Wszystkim nam zależy na tym, by uatrakcyjnić zajęcia edukacyjne i wychowawcze, bo to przekłada się na większe zainteresowanie uczniów* – opowiada **Lidia Kowalczyk**, p.o. dyrektora szkoły. – *Dzięki unijnemu wsparciu dzieci mogły uczęszczać na zajęcia doskonalące w różnych dziedzinach lub lekcje uzupełniające braki i deficyty edukacyjne.* – dodaje.

Dodatkowe zajęcia

Prowadzone były dodatkowe lekcje z języka angielskiego i niemieckiego, informatyki, matematyki oraz przyrody. Przyswajanie wiedzy było łatwe, przyjemne i efektywne, bo zajęcia prowadzone były w niewielkich 6- lub 8-osobowych grupach. Uczniowie mogli skorzystać ze wsparcia psychologa, pedagoga oraz logopedy. W sumie przeprowadzono ponad 2500 godzin zajęć. – *Te zajęcia to strzał w dziesiątkę!* – podkreśla Kowalczyk. – *O tym, jak bardzo uczniowie byli nimi zainteresowani, świadczy większa niż przewidywana ilość chętnych. Młodzież ochoczo bierze udział w zajęciach ze względu na zróżnicowane metody pracy oraz różnorodność ich form. Efekty już widzimy, bo uczniowie są bardziej pewni siebie podczas zajęć lekcyjnych i chętniej się angażują do pracy na lekcji. Wielu z nich ma mniej trudności z opanowaniem bieżącego materiału i coraz częściej sami próbują poszukiwać rozwiązań problemów oraz interesujących ich tematów.* – podkreśla.

Potwierdzają to również i nauczyciele. – *Dzięki niewielkim grupom dostosowaliśmy tematykę zajęć do potrzeb uczniów, dzięki czemu utrwalają wiadomości i poszerzają*

wiedzę w atrakcyjny dla nich sposób z wykorzystaniem zakupionego w ramach projektu sprzętu – mówi nauczyciel prowadzący zajęcia z przyrody.

Zadowolenie dzieci i rodziców

Zmiany cieszą też rodziców, którzy chwalą taką formę edukacji. – *Moja córka jest bardzo zadowolona z zajęć proponowanych w ramach projektu „Aerobik Umysłu” i chętnie w nich uczestniczy* – mówi **Agnieszka Dederka-Staszak**, mama uczennicy kl. VIII. – *Dzięki nim może rozwijać swoje umiejętności z wiodących przedmiotów, takich jak: matematyka, język angielski czy przyroda. Dodatkowe zajęcia pozwalają jej lepiej przygotować się do egzaminu na zakończenie klasy ósmej. Sądzę, że takie działania szkoły, jak organizacja zajęć w ramach projektu, są bardzo potrzebne. Daje to możliwość rozwijania umiejętności i zainteresowań uczniów oraz wyrównywania szans edukacyjnych. Sprzęt, który szkoła otrzymała z projektu, umożliwi pracę z wykorzystaniem nowoczesnych technologii i wpłynie na podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności uczniów w tym zakresie.* – zaznacza.

Dzieci, które brały udział w projekcie, także nie kryją zadowolenia. Do pozytywnych opinii i komentarzy odnośnie projektu nie trzeba ich nakłaniać. – *Bardzo podobają mi się zajęcia dodatkowe* – opowiada uczennica kl. VIII Karolina Staszak. – *Spotykamy się w małych grupach, co pozwala nam lepiej pracować, rozwiązujemy ciekawe zadania i mamy możliwość korzystania z różnych pomocy multimedialnych. Jestem w grupie zaawansowanej, gdzie poszerzamy naszą wiedzę z biologii, matematyki, języka angielskiego i robimy zadania trudniejsze niż na lekcji. Ale są również grupy wyrównawcze, gdzie inni mają możliwość opanowania materiału, który im stwarza problemy. Dodatkowo podczas wakacji byliśmy na wycieczce, którą bardzo miło wspominam.* – cieszy się z zajęć Karolina.

Zyskała szkoła i nauczyciele

Wsparcie w ramach projektu otrzymali także nauczyciele poszczególnych przedmiotów, którzy mogli się dokształcić oraz sama placówka, która otrzymała nowy sprzęt m.in. przenośne komputery dla uczniów i nauczycieli, drukarki 3D, wizualizer cyfrowy, zestawy do robotyki, system do

Foto: SP nr 2 im. Ks. Stanisława Saszcza w Chelmie

zbierania i analizowania odpowiedzi, urządzenia wielofunkcyjne, rzutnik oraz mikroskopy z kamerą USB. – *To bardzo istotna pomoc, ponieważ ogrom dodatkowego sprzętu, który można wykorzystywać również podczas lekcji, jest pomocniczym elementem ułatwiającym uczniom przyswajanie wiedzy – zauważa Pani Dyrektor.*

Nowoczesny sprzęt wykorzystywany podczas pracy z uczniami mobilizuje ich i zachęca do podejmowania aktywności. Dlatego w przyszłości Dyrekcja Szkoły znów będzie starała się o pozyskanie środków z funduszy unijnych. Na co i w jakim zakresie? Dyrekcja zaznacza, że będzie to uzależnione od potrzeb uczniów oraz oczekiwań rodziców i nauczycieli.

DW EFS – Agnieszka Kasperska

Włączony potencjał – na drodze do zatrudnienia

Jakim wyzwaniom na rynku pracy muszą sprostać osoby z niepełnosprawnościami? Z jakich form aktywizacji mogą skorzystać osoby wykluczone społecznie? Jak wygląda realizacja projektów z zakresu aktywizacji społecznej i zawodowej w praktyce? Na te i inne pytania, odpowiedzi poznali uczestnicy konferencji pt: „Włączony potencjał – na drodze do zatrudnienia”, której organizatorem był Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie.

Konferencja zorganizowana przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie była nie tylko okazją do podsumowania prężnych działań urzędu na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców województwa lubelskiego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego 2014–2020 (RPO WL), ale również do dyskusji na temat realnych problemów i praktyki związanej z aktywizacją osób niepełnosprawnych i wykluczonych społecznie. Podsumowano w liczbach dotychczasowe rezultaty programu dzięki czemu uczestnicy dowiedzieli się, iż wsparcie w ramach osi 9 Rynek Pracy otrzymało **27 500** osób, zaś w ramach osi 11 Włączenie społeczne – **11 800** osób. Niemały odsetek tych grup stanowiły osoby z niepełnosprawnościami, bowiem w ramach aktywizacji zawodowej było to **3 037** osób, zaś w ramach włączenia społecznego aż **8 316** osób. Goście mieli również okazję obejrzeć ciekawą projekcję filmu pt. „Na drodze do zatrudnienia – przykłady skutecznej aktywizacji osób oddalonych

od rynku pracy”, który jest realnym obrazem skutecznych działań współfinansowanych w ramach RPO WL.

Spotkanie podzielono na tematyczne bloki dyskusyjne, w trakcie których zaproszeni goście poruszali określone tematy. Blok pierwszy pt. „Lubelski rynek pracy otwarty na osoby z niepełnosprawnościami” zaowocował wyjątkowo ciekawą dyskusją. Zaproszeni goście reprezentowali zarówno realizatorów projektów, jak również instytucje mające realny wpływ na sytuację osób z niepełnosprawnościami w naszym regionie. Panowie Marek Piasecki z Fundacji Fuga Mundi, Kamil Skowron z Fundacji Heros oraz Henryk Bednarczyk z Funduszu Aktywizacji Niepełnosprawnych „SPÓŁDZIELNIA SOCJALNA” podzielili się ze słuchaczami doświadczeniami z realizowanych projektów. Zwieńczeniem dyskusji były wspólne wnioski, iż sytuacja osób z niepełnosprawnościami w regionie nie jest łatwa, wciąż istnieje wiele barier uniemożliwiających tym osobom pełną aktywizację, aczkolwiek chęci i wsparcie m. in. RPO

Foto: Collage Przemysław Gąbka

Foto: Collage Przemysław Gąbka

WL w postaci szkoleń, doradztwa, treningów kompetencyjnych i staży jest dla nich niewątpliwą szansą i bodźcem umożliwiającym przełamanie wielu barier. Pozytywem jest również wspólna konkluzja realizatorów projektów i Pana Jerzego Dębskiego, Dyrektora Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON), lubelskiego oddziału, iż sytuacja osób z niepełnosprawnościami w województwie lubelskim stale się poprawia zarówno w kwestii barier architektonicznych jak i rozwoju zawodowego. Ważne jest przede wszystkim zaangażowanie, pasja, pomysłowość oraz profesjonalizm osób udzielających wsparcia i współdziałanie w tym zakresie z pracodawcami, bo to oni są ostatnim ogniwem, dzięki któremu udział w projekcie nabiera dla uczestnika wymiernego efektu. Główną misją PFRON-u pozostaje tworzenie warunków ułatwiających osobom z niepełnosprawnościami pełnego uczestnictwa w życiu zawodowym i społecznym. Osoby z niepełnosprawnościami chcą się aktywizować, chętnie biorą udział w projektach, bo to często jedyna szansa na zdobycie nowych kwalifikacji, a w konsekwencji podjęcie zatrudnienia.

Blok drugi pt. „Aktywni społecznie i zawodowo – przykłady dobrych praktyk w ramach RPO WL” stanowił niejako platformę wymiany doświadczeń realizatorów projektów. Zaproszeni paneliści: ks. Mieczysław Puzewicz ze Stowarzyszenia Centrum Wolontariatu w Lublinie, dr Piotr Gawryszczak Komendant Wojewódzkich Ochotniczych Hufców Pracy oraz Pani Anna Łuba i Pan Tomasz Ciężki Kierownicy Ośrodków Pomocy Społecznej, dyskutowali o praktycznym wymiarze realizacji projektów, problemach uczestników, ich motywacji oraz sukcesach,

które są bardzo ważne w drodze do „włączenia potencjału”. Poruszono najważniejsze kwestie dotyczące problemów trudnych grup docelowych, uczestników, którym nierzadko z wielu powodów ciężko dotrzeć do ukończenia ścieżki wsparcia, sposobach ich aktywizacji i współdziałaniu z pracodawcami. Wnioski pozwoliły ostatecznie utwierdzić słuchaczy w przekonaniu, że środki Europejskiego Funduszu Społecznego są bardzo potrzebne i znacząco wpływają na poprawę sytuacji osób, zwłaszcza tych najbardziej oddalonych od rynku pracy i wykluczonych społecznie.

Podsumowaniem konferencji były informacje dotyczące naboru w ramach Działania 9.1 Aktywizacja zawodowa. Otrzymano możliwość na wykorzystanie prawie 13 mln zł w na rzecz wsparcia szerokiej grupy osób w drodze do zatrudnienia. Zachęcamy do odwiedzenia strony wup.rpo.lubelskie.pl, gdzie znajdą Państwo więcej informacji.

Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie

Pierwszaki

usłyszą, powiedzą i nauczą się bez problemów

Fundusze Unijne wychodzą naprzeciw potrzebom najmłodszych mieszkańców regionu. Dzięki wsparciu z Regionalnego Programu Operacyjnego ponad 32 tys. pierwszoklasistów ze szkół podstawowych na całej Lubelszczyźnie skorzysta z programu wczesnego wykrywania, leczenia i terapii zaburzeń słuchu, głosu i mowy. Badania są konieczne, bo problem jest poważny.

Realizowany od września projekt dotyczący wczesnego wykrywania i leczenia zaburzeń komunikacyjnych u dzieci, które zaczynają naukę prowadzi Uniwersytecki Szpital Dziecięcy w Lublinie. Obejme on uczniów klas pierwszych szkół podstawowych z roczników szkolnych 2019/2020 i 2020/2021. – *Jest sprawą niezbędną, by pochylić się nad problemem wczesnych zaburzeń komunikacyjnych u dzieci zaczynających naukę szkolną, tak by mogły one prawidłowo się rozwijać i przyswajać wiedzę szkolną oraz były dobrze wyedukowane jako osoby dorosłe* – mówi prof. dr hab. n. med. Grażyna Mielnik-Niedzielska Kierownik Katedry i Kliniki Otolaryngologii Dziecięcej, Foniatrii i Audiologii USD w Lublinie.

Kilka lat temu badania przesiewowe dzieci z gmin wiejskich prowadzone były na Lubelszczyźnie na zlecenie KRUS. Okazało się, że pomimo badań słuchu u wszystkich noworodków w pierwszych dobach życia, 10–20 proc. dzieci zaczynających naukę w szkole podstawowej ma stwierdzony niedosłuch przewodzeniowy lub odbiorczy. – *Do siódmego roku życia dzieci bardzo często chorują na nieżyt górnych dróg oddechowych i trąbki słuchowej. To nie tylko choroby powszechne w przedszkolach, ale najczęstszy powód zgłaszania się w tym okresie rodziców z dziećmi do lekarza*

– zauważa prof. Niedzielska. Choroby górnych dróg oddechowych powodują odtrąbkowe zapalenie uszu, które ma wpływ na prawidłowe słyszenie. Szybka diagnoza pozwala na zajęcie się tym problemem. Niedosłuch przewodzeniowy spowodowany przez wysiękowe zapalenie uszu występuje obustronnie i daje w konsekwencji utrudnienia w prawidłowym rozumieniu. Dzieci niedosłyszające nie spełniają poleceń nauczycieli, przez co mogą wydawać się krnąbrne. Przekłada się to na gorszą percepcję i gorsze przyswajanie nowej wiedzy.

Istnieją przesłanki, że niedosłuch ma też wpływ na późniejsze powstawanie zaburzeń centralnego przetwarzania słuchowego. Dlatego specjaliści chcą, by dzięki badaniu pierwszoklasistów wzrosła wykrywalność tych zaburzeń. Propagowanie wiedzy na ten temat oraz badań i działań profilaktycznych jest zadaniem pracowników służby zdrowia. Jednakże w projekcie założono również działania edukacyjne dla rodziców i opiekunów oraz nauczycieli i opiekunów szkolnych, co pozwoli na zwiększenie oddziaływania projektu i podniesienie efektywności wczesnego wykrywania i leczenia zaburzeń komunikacyjnych u dzieci.

DW EFS – Agnieszka Kasperska

Foto: Unsplash

Jak kształcą szkołę w Lubelskiem?

Tak, by odpowiadać na potrzeby rynku pracy!

Ani dla mnie, ani dla Was zapewne nie jest tajemnicą, że na rynku pracy obecnie najbardziej poszukiwani są fachowcy – specjaliści w swoim zawodzie. Dlatego w województwie lubelskim realizowane są inicjatywy, dzięki którym młodzi ludzie mogą zdobyć konkretną wiedzę i kompetencje przekładające się na perspektywę atrakcyjnego zatrudnienia. Jedną z nich jest projekt „Z techniką w przyszłość”, z którego korzystają uczniowie Zespołu Szkół Technicznych w Chełmie.

Udałam się na spotkanie z Panią Dyrektorką, by porozmawiać, jak odbywa się kształcenie młodzieży w zakresie umiejętności technicznych. Pani Barbara Baluk czeka na mnie przy wejściu do szkoły. Przemierzaliśmy szkolny korytarz podczas przerwy, dzięki czemu mogłam zajrzeć do kilku pracowni. Dostrzegam w nich komputery i różnorodne urządzenia. Choć przeznaczenie większości tego sprzętu pozostaje dla mnie – technicznego laika – tajemnicą, muszę przyznać, że urządzenia wyglądają na nowoczesne, a pracownie – na dobrze wyposażone.

Być na bieżąco z technologią dzięki Funduszom Europejskim

Pani Barbara potwierdza moje obserwacje, że dzięki unijnemu wsparciu szkoła może pochwalić się wysokiej jakości sprzętem.

Realizacja projektu pozwoliła nam przeznaczyć prawie 400 tysięcy złotych na doposażenie pracowni. Dzięki temu zainwestowaliśmy w najnowsze urządzenia, maszyny, komputery oraz oprogramowanie. Warto podkreślić, że to już piąty projekt unijny, realizowany przez naszą szkołę, dzięki któremu uzupełniamy wyposażenie. Niestety, sprzęt ma to do siebie, że szybko się zużywa, a zastosowana w nim technologia – z czasem dezaktualizuje. Unijne inicjatywy są dla nas bardzo istotną pomocą, pozwalającą naszym uczniom pracować w jak najlepszych warunkach – mówi Dyrektorka Zespołu Szkół Technicznych w Chełmie Barbara Baluk

Moja rozmówczyni podkreśla również, że zakup urządzeń to tylko jedno z działań realizowanych w ramach projektu:

Oczywiście najważniejsze jest to, że 240 uczniów, w większości uczestniczących w projekcie przez cały cykl trzyletni, realizuje różnego typu zadania i przedsięwzięcia. Nasi podopieczni podnoszą swoje kompetencje na specjalistycznych kursach, gdzie uczą się m.in. podstaw hydrauliki siłowej, spawania metodą MAG czy tworzenia aplikacji na urządzenia mobilne. Uczniowie chętnie uczestniczą też w praktykach

i stażach zawodowych. Z unijnych środków odpłacamy dla nich wynagrodzenie stażowe, a także koszty dojazdów i noclegów (jeśli staż odbywa się w znacznej odległości od miejsca zamieszkania). – dodaje.

Nowe perspektywy dla uczniów i nauczycieli

Dopytuję Panią Dyrektorkę o organizację praktyk i staży – to przecież te działania są dla uczniów najistotniejsze ze względu na możliwość zdobycia doświadczenia zawodowego.

Współpracujemy z 20 pracodawcami z Lublina i Warszawy. Co roku 70 uczniów podczas praktyk i staży poznaje specyfikę pracy, zasady funkcjonowania przedsiębiorstw, stosowane w firmach technologie i urządzenia. Staramy się podejmować współpracę ze znanymi markami o ugruntowanej na rynku pozycji. Nasi uczniowie uczestniczą w zajęciach

Foto: ZST Chełm

Wspieraj swoich uczniów!

Jak?
Złóż wniosek o dofinansowanie projektu w ramach Działania 12.4 Kształcenie zawodowe.

Kiedy?
Zrób to w terminie od 28.10.2019 do 29.11.2019

Gdzie?
Wniosek złóż pod adresem:
Departament Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego
Punkt Kontaktowy, pokój nr 1
ul. Czechowska 19, 20-072 Lublin

Na co możesz pozyskać dofinansowanie?

- współpraca z pracodawcami w zakresie praktyki i staży
- współpraca ze szkołami wyższymi w zakresie zajęć laboratoryjnych, obozów naukowych
- organizacja specjalistycznych zajęć i kursów
- doskonalenie nauczycieli
- wyposażenie pracowni zawodowych
- wdrażanie innowacyjnych metod kształcenia zawodowego

Więcej szczegółów znajdziesz tutaj:
http://po.lubelskie.pl/naboz-1655-ogloszenie_konkursu_12_4_kształcenia.html

Foto: MDI Group

prowadzonych w serwisach samochodowych marek Skoda, Hyundai, Subaru, Volvo, Kia. Uczą się też pod okiem specjalistów z przedsiębiorstw takich jak: Multimedia Polska S.A., ATMSOLUTIONS SP. Z O.O. SP.K., Blue space sp. z o.o., Festo Sp. z o.o., HOCHTECH Sp. z o.o., Lotos Poligrafia Sp. z o.o. – podkreśla Pani Dyrektor.

W trakcie rozmowy dowiaduję się również, że projekt „Z techniką w przyszłość” otwiera nowe perspektywy nie tylko przed uczniami, ale także nauczycielami. Jak tłumaczy Pani dyrektor, to kolejne działanie, które przyczynia się do poprawy jakości kształcenia.

W ramach projektu 4 naszych nauczycieli bierze udział w praktykach u pracodawców metodą job-shadowing. Polega ona na tym, że nauczyciel pozostaje pod opieką fachowca, wnikliwie obserwuje wszystkie jego działania i stara się w nich uczestniczyć. Pracując w konkretnym zakładzie, nauczyciel dokładnie poznaje metody pracy. Można powiedzieć, że zdobywa kompetencje na żywo, od podstaw. Jak wiadomo, realia w zakładach pracy zmieniają się dynamicznie, więc dobrze, żeby nauczyciel wiedział, jakie są obowiązujące tendencje i kierunki rozwoju. Tę wiedzę może potem przekazywać uczniom. – mówi Pani Barbara Baluk.

Efekt? Praca od zaraz!

Nasi uczniowie nie mają problemu ze znalezieniem pracy na okres wakacji lub w dni wolne od szkoły. Wynika to z faktu, że kierunki kształcenia realizowane w naszej szkole i objęte projektem należą do tzw. „kierunków przyszłości”. Kształcimy przyszłych grafików, programistów, informatyków, mechaników pojazdów samochodowych, mechatroników, elektryków i elektroników. Duże znaczenie ma również praktyczny wymiar zajęć, w których biorą udział nasi uczniowie. Często otrzymujemy maile z gratulacjami od kierownictwa zakładów. Pracodawcy doceniają zaangażowanie naszych uczniów, ich wiedzę oraz umiejętności. Sami uczniowie są również bardzo zadowoleni z tego, że mogą sprawdzić się w realiach panujących na rynku pracy, a nie tylko w szkolnej sali – podkreśla Pani Barbara.

Trzymam kciuki za wszystkie inicjatywy, dzięki którym młodzi ludzie mają zapewniony lepszy start w dorosłość!

Super Elka

Więcej pieniędzy na remont Szpitali Wojewódzkich

Fundusze Europejskie po raz kolejny poprawiają jakość usług medycznych w regionie. Mowa o projekcie finansowanym z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020, dzięki któremu sześć szpitali wojewódzkich zyska nowy sprzęt medyczny oraz wyremontuje swoje placówki. Marszałek Województwa Lubelskiego Jarosław Stawiarski i ówczesny Dyrektor Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Białej Podlaskiej Dariusz Oleński podpisali aneks do umowy, w ramach którego wzrosła wartość projektu (z kwoty blisko 164 mln zł) do ponad 179 mln zł.

Chodzi o projekt pn. „Poprawa efektywności działalności wojewódzkich podmiotów leczniczych w obszarach potrzeb zdrowotnych mieszkańców województwa lubelskiego poprzez niezbędne, z punktu widzenia udzielania świadczeń zdrowotnych, prace remontowo-budowlane, w tym w zakresie dostosowania infrastruktury do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych, a także wyposażenia w sprzęt medyczny”. W konsekwencji nastąpi likwidacja dysfunkcji będących barierą dla poprawy jakości usług medycznych. Działania zaplanowane w projekcie przyczyniają się m.in. do zwiększenia efektywności leczenia pacjentów w zakresie grup chorób wskazanych jako główne przyczyny dezaktywacji zawodowej. Świadczenia realizowane przez partnerów pokrywają swoim zasięgiem całe województwo lubelskie, a podniesienie ich jakości i dostępności przyczyni się do zmniejszenia nierówności w dostępie do świadczeń medycznych. Powyższa inwestycja istotnie wpłynie na lepszą i szybszą diagnostykę, skracając tym samym okres absencji związany z chorobą i okresem rekonwalescencji.

W projekcie zaplanowano:

- » działania wspierające deinstytucjonalizację opieki zdrowotnej;
- » przesunięcie części świadczeń z leczenia szpitalnego do Ambulatoryjnej Opieki Specjalistycznej;
- » ulepszenie łóżek szpitalnych;
- » rozwój opieki koordynowanej.

Warto dodać, że dzięki aneksowi zwiększy się również wartość dofinansowania UE o prawie 14 mln zł (z kwoty prawie 138 mln zł na ponad 151 mln. zł)

Partnerzy projektu:

- » Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Białej Podlaskiej (lider projektu);
- » Samodzielny Publiczny Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Chełmie;

- » Samodzielny Publiczny Szpital Wojewódzki im. Jana Bożego w Lublinie;
- » Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego SPZOZ w Lublinie;
- » Szpital Neuropsychiatryczny im. prof. M. Kaczyńskiego SPZOZ w Lublinie;
- » Samodzielny Publiczny Szpital Wojewódzki im. Papieża Jana Pawła II w Zamościu.

DW EFRR

Foto: UMWL

Skorzystaj z profesjonalnego doradztwa i realizuj wartościowe projekty dzięki Funduszom Europejskim!

Czy wiedziałeś, że na chorobę Parkinsona cierpi w Polsce około 70 tysięcy osób, a co roku przybywa około 4 tysięcy pacjentów leczonych na to schorzenie? W odpowiedzi na potrzeby chorych realizowane są rozmaite inicjatywy, które pozwalają im jak najdłużej zachować sprawność. Opowiem Wam dzisiaj o jednej z nich. Poznajcie Wiceprezesa Zarządu Firmy Riget Software Sp. z o.o. – Pana Adama Becmera.

Nowy wymiar rehabilitacji

W przypadku osób z chorobą Parkinsona istnieje pewien paradoks. Pacjent, którego stan się pogarsza, który najbardziej potrzebuje rehabilitacji, ma bardzo małe możliwości dostania się do lekarza ze względu na dokuczliwe problemy z poruszaniem. Pojawia się on zazwyczaj u specjalisty dopiero wtedy, gdy np. po zażyciu leków staje się chwilowo sprawniejszy. Projekt, który obecnie realizujemy, pozwala

odpowiedzieć na ten paradoks – umożliwić chorym współpracę z lekarzem wtedy, kiedy jest ona najbardziej potrzebna. – mówi Wiceprezes Zarządu Firmy Riget Software Sp. z o.o. Adam Becmer.

Pytam Pana Adama, na czym dokładnie ma polegać działanie Stacji Pacjenta.

Po pierwsze, chcemy usprawnić komunikację na linii pacjent-lekarz. Dzięki stacji chory nie musi bezpośrednio spotykać się z lekarzem. Nasze urządzenie umożliwia komunikację poprzez przesyłanie tekstu (w tym nie tylko wiadomości, ale i bardziej złożonej dokumentacji), obrazu i dźwięku, zatem rozmowa ze specjalistą odbywa się na zasadzie telekonsultacji. Po drugie, dążymy do automatyzacji procesu rehabilitacji. Nasza stacja wyposażona jest w sprzęt służący do rehabilitacji, m.in. platformę wibracyjną. Lekarz może programować urządzenia zdalnie, dopasowując parametry i zestawy ćwiczeń do potrzeb pacjenta. Robi to, wystawiając odpowiednie zlecenie w naszym systemie. Chory nie musi nic robić czy regulować – zaznacza wiceprezes. W niedługim czasie od kontaktu ze specjalistą chory może rozpocząć wykonywanie indywidualnie dobranych ćwiczeń. W tym miejscu warto również podkreślić, że urządzenie to nie zastępuje stosowania farmakologii, lecz ułatwia łączenie przyjmowania leków z poprawiającą efektywność leczenia rehabilitacją.

Jak wyjaśnia mój rozmówca, stacja ma również inne, równie istotne funkcjonalności:

Nasze urządzenia rejestrują to, jak ćwiczy pacjent. Lekarz ma wgląd do tych informacji i może w związku z nimi podejmować dalsze decyzje odnośnie wykonywanych ćwiczeń – modyfikować je, uintensyfikować bądź upraszczać. Dodatkowo nasza stacja została zaprojektowana tak, aby mieć charakter uniwersalny. Obecnie dopasowujemy ją do potrzeb osób z chorobą Parkinsona, jednak nic nie stoi na przeszkodzie, aby dostosować oprogramowanie i wyposażenie stacji do innych schorzeń. – dodaje Pan Adam.

Pytam Pana Adama, kiedy możemy spodziewać się pojawienia Stacji Pacjenta w domach osób chorych czy w placówkach rehabilitacyjnych.

Foto: MDI Group

Prawdopodobnie stanie się to na przełomie 2020 i 2021 roku. Czekamy jednak jeszcze trochę pracy. Chcemy uatrakcyjnić naszą stację wizualnie, tak, aby była ona jeszcze bardziej przyjazna osobom chorym. Dodatkowo przeprowadziliśmy ankietę wśród pacjentów i pracowników ochrony zdrowia i na podstawie jej wyników dopracowujemy nasz produkt. Choć jeszcze wiele przed nami, cieszą nas pierwsze pozytywne opinie. Bardzo doceniana jest możliwość zdalnego programowania ćwiczeń, co jest dużą wartością przede wszystkim dla pacjenta, ale również dla lekarza czy rehabilitanta. – podkreśla wiceprezes.

Bezcenne wsparcie naukowców i nie tylko

Jak dobrze wicie, każdy mój wpis dotyczy inicjatywy realizowanej dzięki unijnemu wsparciu. Dlatego nie omieszkam zapytać Pana Adama, jaką rolę w stworzeniu Stacji Pacjenta odegrały Fundusze Europejskie.

Gdyby nie unijne wsparcie, tego projektu nie udało by się zrealizować. Wymagał on bowiem stałej współpracy z kadrą naukową – potrzebowaliśmy związać naukowców z naszym przedsiębiorstwem i wypłacać im z tego tytułu wynagrodzenie. Bez Funduszy Europejskich nie moglibyśmy sobie na to pozwolić. Praca naukowa nie jest bowiem czymś, co procentuje od razu, to inwestycja długofalowa. Dodatkowo

potrzebowaliśmy różnorodnych konsultacji w obszarze zarówno medycyny, jak i nauk technicznych. – wyjaśnia Pan Becmer.

Okazuje się, że w ramach projektu przedsiębiorstwo Pana Adama skorzystało z doradztwa nie tylko naukowców, ale także innych specjalistów:

W ramach projektu chcieliśmy wystąpić z wnioskiem o patent, jednak nie czuliśmy się w tym aspekcie specjalistami. Dzięki Funduszom Europejskim mogliśmy zwrócić się o pomoc do kogoś z zewnątrz, kto pomoże nam efektywnie i w miarę „bezboleśnie” przejść przez wszystkie formalności. Dlatego zakupiliśmy usługę doradczą polegającą na analizie czystości patentowej oraz stworzeniu wniosku patentowego. – mówi wiceprezes Adam Becmer.

Środki unijne na doradztwo dla Twojej firmy

Chciałbyś, podobnie jak Pan Adam, realizować wartościowe inicjatywy? Masz pomysł na rozwój swojej działalności, ale brakuje Ci merytorycznego wsparcia? Twoje przedsiębiorstwo nie może sobie pozwolić na zakup profesjonalnych usług doradczych? W każdej z tych sytuacji możesz skorzystać ze środków unijnych! Więcej informacji znajdziesz tutaj: <https://lawp.rpo.lubelskie.pl/>.

Sprawdź, przekonaj się i skorzystaj!

Super Elka

Foto: MDI Group

O wzmacnianiu potencjału z ekspertami OECD

Realizowany w województwie lubelskim program pilotażowy Komisji Europejskiej w zakresie wzmacniania potencjału administracyjnego wkracza w kluczową fazę. Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego w najbliższych miesiącach przystąpi do realizacji zadań, które opracowała wspólnie z ekspertami Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD).

Celem projektu jest wzmacnianie potencjału administracyjnego w instytucjach zaangażowanych w zarządzanie funduszami unijnymi. W kwietniu 2018 roku zgłoszony został akces do projektu województwa lubelskiego. Miesiąc później ogłoszono, że Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego będzie jedną z pięciu jednostek z całej Europy, które wezmą udział w programie, obok instytucji z Hiszpanii, Grecji, Chorwacji i Bułgarii.

W ramach projektu eksperci OECD i przedstawiciele Komisji Europejskiej dwukrotnie odwiedzili Lublin. W czasie rozmów z przedstawicielami Urzędu Marszałkowskiego i Instytucji Pośredniczących, (tj.: Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości, Wojewódzki Urząd Pracy, Biuro

Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych) zapoznali się z funkcjonowaniem Instytucji Zarządzającej. Do rozmów z ekspertami OECD zaproszono także zewnętrznych interesariuszy – beneficjentów i organizacje pozarządowe. Zorganizowano też warsztaty, podczas których zidentyfikowano lepsze i gorsze strony systemu oraz wynikające z nich szanse i zagrożenia. Celem było zaproponowanie konkretnych rozwiązań w systemie realizacji RPO ze szczególnym uwzględnieniem przyszłej perspektywy finansowej.

Efektem rozmów, warsztatów i uzgodnień jest „Dokument końcowy I fazy projektu”, nad którym przedstawiciele Urzędu pracowali z ekspertami OECD od kwietnia 2019 roku. Łączy on w sobie diagnozę obecnego stanu

Foto: UMWL

instytucji oraz zarys działań, które powinna ona podjąć w ciągu najbliższych kilku lat, by zwiększyć swój potencjał administracyjny. Zadania te dotyczą zarówno zarządzania ludźmi i organizacją (np. zaprojektowanie narzędzi włączających dla nowych pracowników czy stworzenie tzw. puli talentów), jak również programowania nowych rozwiązań na perspektywę finansową 2021–2027. W październiku „Dokument końcowy I fazy projektu” został przyjęty przez Zarząd Województwa Lubelskiego, co jest zobowiązaniem do realizacji zapisanych w nim działań. Co istotne, część z nich zostanie organizacyjnie i merytorycznie wsparta przez OECD w II fazie projektu, która ruszy w 2020 roku.

Warto zaznaczyć, że OECD dostrzega potencjał pracowników odpowiedzialnych za fundusze europejskie w województwie lubelskim, przypisując im „imponujący stopień zaangażowania i dobrej woli”. W części diagnostycznej dokumentu czytamy też: „Pracownicy dobrze koordynują swoje działania z władzami krajowymi i dokładają wszelkich starań, aby dostosować codzienne zadania do ogólnych celów strategii rozwoju regionalnego”. Udział województwa lubelskiego w projekcie pilotażowym Komisji Europejskiej jest zatem dogodną szansą na jeszcze lepsze wykorzystanie tego potencjału. Dzięki współpracy z OECD możemy liczyć nie tylko na rozwój samej instytucji, ale w efekcie również na zaprojektowanie możliwie wydajnego modelu prac nad opracowaniem Regionalnego Programu Operacyjnego,

który realizowany będzie po 2020 roku. To z kolei odbędzie się z korzyścią dla wszystkich mieszkańców naszego województwa.

DZ RPO

Foto: UMWL

Lubelskie Fundusze Europejskie na YouTube

YouTube to jedna z najpopularniejszych platform internetowych do dzielenia się nagraniami wideo o różnorodnej tematyce. Przez kilka ostatnich lat popularność osób prowadzących swoje kanały tematyczne wzrosła. W tym artykule opiszemy influencera z Krakowa, który w ramach kampanii internetowej promującej Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego postanowił swoim „Maluchem” odwiedzić województwo lubelskie.

Maluchem po Lubelszczyźnie

Wysoki, komunikatywny i elokwentny – tak w skrócie możemy opisać Filipa Nowobilskiego. Jego środka lokomocji nie trzeba większości z nas przedstawiać – od razu poznajemy „Malucha”, który w Polsce produkowany był do 2000 roku. Filip swój kanał na YouTube prowadzi od ponad 5 lat. Zaczęło się od rozmów z gwiazdami (muzykami, aktorami i innymi youtuberami) w jego Fiacie 126p. Teraz przyszedł czas na podróż po województwie lubelskim. Autor popularnego kanału „Duży w Maluchu” odwiedził już Janów Lubelski, Kraśnik, Zamość oraz gminę Rossosz.

Nowoczesna promocja

Podróż Filipa po tej części Polski nie jest źródłem przypadku. Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego od maja prowadzi kampanię internetową promującą Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego. – *Chcemy pokazać, że o Funduszach Europejskich nie należy mówić językiem urzędowym, pozbawionym emocji i zawierającym niezrozumiałe terminy. Materiały na kanale „Duży w Maluchu” prezentują ciekawostki z regionu, unikatowe na skalę krajową miejsca i rozmowy z beneficjentami RPO WL* – mówi Dyrektor Departamentu Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego Iwona Nakielska. Każdy

z filmów opowiada o inwestycjach i przedsięwzięciach, których realizacja była możliwa dzięki wsparciu Funduszy Europejskich. We współpracy z Filipem powstaną kolejne nagrania, a w sumie będzie ich siedem.

Dlaczego YouTube?

Jak ugotować zupę? Jak naprawić pralkę? Jak złożyć komputer? Jaki jest sposób na sukces? Jak można zarobić pierwszy milion? Jak prawidłowo złożyć wniosek o dofinansowanie? Gdzie można znaleźć odpowiedź na te pytania? Odpowiedź jest banalna – na YouTube! Jeżeli kogoś dziwi popularność tej platformy to wystarczy powiedzieć, że korzysta z niej ponad miliard użytkowników (stanowi to prawie jedną trzecią użytkowników Internetu). Jako ciekawostkę możemy podać również, że w ujęciu rocznym liczba kanałów, które mają sześciocyfrowe przychody roczne, wzrosła o ponad 40% (tym mającym pięciocyfrowe przychody roczne, wzrosła o ponad 50%). To dlatego kampania informacyjna Lubelskich Funduszy Europejskich wykorzystuje najnowsze światowe trendy, a co najważniejsze trafia bezpośrednio do mieszkańców naszego regionu.

Zachęcamy Was do odwiedzenia i subskrypcji naszego kanału „Lubelskie Fundusze Europejskie” na platformie YouTube.

DZ RPO

Foto: Youtube: Lubelskie Fundusze Europejskie

Dostępni dla wszystkich

Wejście na schody, przejście przez próg, wsiadanie do autobusu, czy przejście przez ulicę – to dla nas codzienne czynności, nad którymi zbytnio się nie zastanawiamy i pokonujemy je bez większego problemu. Są jednak osoby, dla których są one wielkim wyzwaniem. To właśnie dla nich Unia Europejska wprowadziła zasadę równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, która jest jedną z naczelnych zasad horyzontalnych UE. Upowszechnianie tej zasady ma na celu przeciwdziałanie wszelkim formom dyskryminacji, nie tylko ze względu na płeć, ale również z powodu rasy, pochodzenia etnicznego, religii, światopoglądu, niepełnosprawności, wieku czy orientacji seksualnej.

Rząd oraz samorządy od lat wprowadzają szereg udogodnień dla osób z niepełnosprawnościami oraz osób dotkniętych trudnościami związanymi z mobilnością, czy percepcją. Ostatnie lata przyniosły zdecydowany wzrost zainteresowania tym ważnym tematem – głównie z uwagi na tendencje demograficzne oraz ratyfikowanie przez Polskę w 2012 r. konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych.

Przepisy unijne wyrównują szanse

Obowiązek realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności, wynika z art. 7 Rozporządzenia ogólnego 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. W związku z tym wszystkie projekty współfinansowane z funduszy europejskich przewidują mechanizmy pozwalające na przeciwdziałanie wszelkim formom dyskryminacji. Uzupełnieniem powyższych dokumentów są *Wytyczne w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014–2020*. Nowym elementem tego dokumentu są standardy dostępności dla polityki spójności 2014–2020, które dotyczą takich obszarów jak: cyfryzacja, transport, architektura, edukacja, szkolenia, informacja i promocja. Celem tych standardów jest zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami (na równi z osobami pełnosprawnymi), dostępu do korzystania z projektów i efektów Funduszy Europejskich. Poszczególne rodzaje wsparcia mogą wymagać zastosowania więcej niż jednego standardu. I tak np. w przypadku kompleksowego projektu zakładającego tworzenie nowych miejsc edukacji przedszkolnej i podniesienia kompetencji nauczycieli może to być tzw. standard edukacyjny, czyli tworzenie miejsc.

Dostępność Plus

Rząd wprowadził *Program Dostępność Plus*, którego głównym jest swobodny dostęp do dóbr, usług oraz możliwość udziału w życiu społecznym i publicznym osób

o szczególnych potrzebach. Zapisy dokumentu koncentrują się na dostosowaniu przestrzeni publicznej np. parków, domów kultury, szkół, bibliotek, przychodni, środków transportu, a także produktów i usług do wymagań wszystkich obywateli. Źródłami finansowania są fundusze europejskie, tzw. fundusze norweskie oraz publiczne środki krajowe.

Jednym z najistotniejszych instrumentów realizacji *Programu Dostępność Plus* jest ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Określa ona minimalne wymagania służące zapewnieniu dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami. Obowiązek ten dotyczy podmiotów publicznych i ma być realizowany przez stosowanie np. uniwersalnego projektowania. Przykładem uniwersalizacji rozwiązań jest jednoczesne zastosowanie na przejściach dla pieszych – systemu oznaczeń fakturowych, sygnalizacji świetlnej i głosowej oraz płaskich krawężników. Ustawa o dostępności przewiduje wprowadzenie certyfikacji dostępności potwierdzającej czy dany podmiot zapewnia dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami (określa także postępowanie skargowe w przypadku jej braku).

Dostępni w Internecie

Uzupełnieniem wyżej opisywanych przepisów jest ustawa z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. Podmioty te mają obowiązek zapewnić dostępność cyfrową dla osób z niepełnosprawnościami. Każdy z nich musi dostosować swoje strony internetowe do systemu WCAG 2.0. Zapewnienie dostępności jest procesem, który prowadzi do poprawy jakości życia nie tylko osób ze szczególnymi potrzebami, ale nas wszystkich. Impuls budżetowy z jakiego Polska korzysta w ramach europejskiej polityki spójności jest doskonałą okazją do zaprojektowania lepszego, bardziej przyjaznego otoczenia dla nas wszystkich.

DZ RPO

Regionalne obserwatoria specjalistyczne, czyli jak śledzić trendy technologiczne i rynkowe?

Odpowiedzią na to pytanie jest projekt Smart_watch realizowany w ramach Programu Interreg Central Europe, w którym uczestniczy Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego. Celem projektu jest stworzenie sieci regionalnych obserwatoriów specjalistycznych monitorujących rynek i trendy technologiczne. Do takiej inicjatywy może przystąpić każdy podmiot świadczący usługi dla przedsiębiorców lub chcący je w przyszłości rozwijać.

Czym są zatem obserwatoria? Są to instytucje, w których eksperci gromadzą i analizują dane, przygotowują raporty oraz świadczą usługi prorozwojowe kierowane głównie do przedsiębiorców. Są również miejscem wymiany wiedzy i kontaktów. To tam mogą narodzić się nowe projekty, pomysły, inspiracje czy też wspólne przedsięwzięcia. Przy tworzeniu obserwatoriów najważniejsze jest to, by poznać kompetencje, obszary działalności i kierunki rozwoju poszczególnych regionalnych instytucji oraz zainspirować do współpracy, tak potrzebnej do tworzenia sieci.

Partnerstwo projektu Smart_watch zawierane między: Austrią, Czechami, Niemcami, Słowenią, Węgrami, Włochami umożliwia poznanie modelowych rozwiązań obserwatoriów. We wrześniu odbyło się spotkanie projektowe w Turynie, gdzie miał miejsce warsztat dedykowany sieciowaniu obserwatoriów. Ponad 60 uczestników podczas 8 paneli dyskusyjnych rozmawiało na temat celów, misji, zadań i animacji sieci. Specjalnie zaproszeni eksperci przedstawili dobre praktyki dotyczące działań poszczególnych podmiotów takich jak Klaster Drzewny

czy też Agencja Promocji Biznesu. Wspólnie wypracowane rozwiązania przyczynią się do wzmocnienia gospodarki naszego regionu i podniosą jego konkurencyjność na arenie międzynarodowej.

Po owocnych rozmowach, uczestnicy spotkania wzięli udział w wizycie studyjnej w Środowiskowym Parku Naukowo-Technologicznym w Turynie. Eksperci tej instytucji wspierają rozwój innowacji współpracując z firmami, które koncentrują się na zachowaniu równowagi w środowisku będącej kluczem rozwoju dla nowych możliwości biznesowych. Działalność parku ukierunkowana jest na wspieranie powiązań między innowacją a firmą, tworzenie sieci współpracy na terenie parku i promowanie zrównoważonego rozwoju środowiska z wykorzystaniem własnych laboratoriów, w których testuje się innowacyjne technologie.

Kolejna wizyta studyjna odbyła się w Centrum Energii Politechniki Turyńskiej, w którym rozwijane są nowe działania biznesowe w sektorze energetycznym. Centrum wspiera firmy, start-upy i administrację publiczną

Foto: Aleksandra Szczerbak-Ruta, Agnieszka Hajdas

działającą w obszarze technologii energetycznych, badań i rozwoju, zarządzania i polityki regionalnej. Dodatkowo, gromadzi ono interdyscyplinarną grupę naukowców, którzy są zaangażowani w odkrywanie jak najbardziej efektywnych rozwiązań technicznych, ekonomicznych, społecznych i środowiskowych dla rozwoju zrównoważonego społeczeństwa.

Ostatnim odwiedzionym przez uczestników projektu miejscem był Uniwersytet Nauk Gastronomicznych w Pollenzo, który stanowi międzynarodowe centrum badań i edukacji dla osób zajmujących się odnawianiem metod upraw chroniących różnorodność biologiczną. Szczególną misją uniwersytetu jest rozwijanie powiązań między gastronomią a naukami rolniczymi, w tym działań na rzecz innowacji, badań stosowanych i zrównoważonego rozwoju.

Dla Urzędu Marszałkowskiego szczególnie ważne są aktywności na rzecz regionu, w tym spotkania warsztatowe, służące wspieraniu i animacji poszczególnych instytucji otoczenia biznesu w ramach tworzenia sieci regionalnych obserwatoriów.

Departament Gospodarki i Wspierania Przedsiębiorczości

Foto: Aleksandra Szczerbak-Ruta, Agnieszka Hajdas

Europejski Zamość

„Perła renesansu” czy „Padwa Północy” to niektóre określenia Zamościa, który z roku na rok przyciąga rzeszę turystów z całego świata. Chyba każdy mieszkaniec Lubelszczyzny zna to piękne miasto, które wpisane jest na listę światowego dziedzictwa UNESCO. Jednak my nie będziemy się skupiać tylko i wyłącznie na walorach turystycznych zamojskiego grodu. Dla nas istotne jest jak Fundusze Europejskie wspierają jego rozwój, a musimy przyznać, że ilość inwestycji realizowanych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020 robi wrażenie.

Dla mieszkańców

To piękne miasto w południowej części województwa lubelskiego jest jednym z większych ośrodków kulturalnych, edukacyjnych i turystycznych regionu. Jego władze od lat chętnie sięgają po unijne dotacje. Dzięki tym inwestycjom wzrasta potencjał gospodarczy miasta, a jest to kluczowy aspekt w przyciąganiu inwestorów i turystów. Oprócz środków na inwestycje wspierane są również inne obszary odpowiadające na potrzeby mieszkańców. Chodzi tu o projekty aktywizujące zawodowo, podnoszące kompetencje, dotyczące żłobków, doposażania pracowni dydaktycznych, czy kształcenia zawodowego uczniów. – *W ostatnim czasie otrzymaliśmy dofinansowanie na szereg inwestycji w tym głównie te, które dotyczą mieszkańców m.in. termomodernizację obiektów oświatowych, oświetlenie uliczne, ale także*

te związane z transportem publicznym. W sumie ponad 250 mln zł, które zostaną w bardzo dobry sposób wykorzystane, aby poprawić komfort życia mieszkańców – mówił podczas audycji w Radiu Lublin poświęconej dofinansowaniu dla samorządów z Regionalnego Programu Operacyjnego Prezydent Zamościa Andrzej Wnuk.

Unijne środki na zabytki i nie tylko

Atrakcji dla turystów w Zamościu nie brakuje. Piękne kolorowe kamienice, rynek oraz park umiejscowiony w jego pobliżu to wspaniałe miejsca na weekendowy wypad lub na dłuższy pobyt. Warto zaznaczyć, że wspomniane wcześniej Stare Miasto w 1992 r. znalazło się na Liście Światowego Dziedzictwa Kultury UNESCO. Obiekt jest niezwykle rzadkim przykładem niemal całkowicie zachowanego miasta

Foto: UMWL

renesansowego, które zostało zrewitalizowane dzięki środkom z poprzedniej perspektywy Regionalnego Programu Operacyjnego (całość opiewała na kwotę prawie 6,5 mln zł). Co ważne, władze miasta otrzymały ostatnio środki z RPO WL na lata 2014–2020 na realizację projektu obejmującego odbudowę kolejnej części starówki. – *Projekt to przede wszystkim rewitalizacja Bastionu VI obiektu zabytkowego. W tym miejscu w zakresie działań jest adaptacja poddasza na centrum zawodowe i na integrację społeczną* – mówił podczas podpisania umowy Zastępca Prezydenta Miasta Zamość Piotr Zając. Główne założenia projektu obejmują również remont kamienic oraz utworzenie toru modelarskiego na terenach fortecznych przy Bastionie.

Ważnym miejscem dla mieszkańców Zamościa i okolic jest również tamtejszy zalew, który dzięki wsparciu z RPO otrzymał nowe oblicze. W letnie dni plażę zalewu zapełniają osoby w różnym wieku. Projekt pn. „Zwiększenie dostępności zalewu miejskiego w Zamościu jako miejsca aktywnej rekreacji w sąsiedztwie zamojskiego zespołu staromiejskiego” opiewał na ponad 8 mln zł, a jego finalny efekt możecie podziwiać na naszych zdjęciach dołączonych do artykułu.

Zwierzogród

Turystów z całego województwa, poza piękną architekturą, do Zamościa przyciągają m.in. małpy, lwy, tygrysy,

hipopotamy oraz żyrafy. To nie żart, ponieważ w bliskim sąsiedztwie „starówki” znajduje się ogród zoologiczny. Dzięki funduszom Europejskim w ZOO powstał nowy wybieg dla żyraf i zwierząt afrykańskich. Ponad 16 milionów unijnego wsparcia pozwoliło na budowę nowych, powiększenie i zagospodarowanie istniejących wybiegów dla zwierząt, wykonanie ścieżki dydaktycznej, budowę infrastruktury teleinformatycznej oraz wyposażenie ZOO w urządzenia multimedialne. Ważnym projektem realizowanym z Regionalnego Programu Operacyjnego przez zamojskie ZOO jest także budowa obiektów dla zwierząt zagrożonych wyginięciem (pełniących funkcję przygranicznego ośrodka kwarantannowania i przetrzymywania zwierząt nielegalnie wwiezionych do strefy Schengen). Na ten cel miasto otrzymało ponad 31 mln zł dofinansowania, a projekt trwać będzie do końca przyszłego roku. Możemy śmiało stwierdzić, że dzięki unijnym środkom nastąpiło włączenie Zamościa do grona ważnych miejsc na zoologicznej mapie Polski i Europy.

Zamość jest wzorem dla innych ośrodków miejskich w pozyskiwaniu unijnych środków na inwestycje, które służą nie tylko jego mieszkańcom. Zachęcamy wszystkich do odwiedzenia Zamościa – „Perły Renesansu” i Lubelszczyzny.

DZ RPO

Foto: UMWL

O przyszłości Polityki Spójności

Polityka Spójności pozostaje jedną z najważniejszych polityk unijnych. Wielkość środków przeznaczanych na jej realizację dla wielu państw członkowskich Unii Europejskiej stanowi kwestię priorytetową w czasie negocjacji kolejnych wieloletnich budżetów wspólnotowych. Dotychczasowe dyskusje toczone nad Wieloletnimi Ramami Finansowymi (WRF) na lata 2021–2027 nie są pod tym względem wyjątkiem.

Pierwsze reakcje na propozycje Komisji Europejskiej (KE) z maja 2018 r. dotyczące kolejnej wieloletniej perspektywy finansowej wśród krajów unijnych były powściągliwe i dalekie od entuzjazmu. Na tym tle odżyły spory między płatnikami, a beneficjentami netto. Wyłoniły się grupy państw, które opowiadają się za cięciem głównych linii budżetowych, w tym również na Politykę Spójności, tj. oszczędna czwórka obejmująca Holandię, Austrię, Danię, Szwecję. Jednocześnie „rzecznikami spójności”, czyli zwolennikami przynajmniej utrzymania dotychczasowej alokacji stały się państwa Grupy Wyszehradzkiej.

Wrażliwość kwestii finansowych wpłynęła na sposób procedowania Rady Unii Europejskiej (RUE). Ramy finansowe zostały odłożone do późniejszych uzgodnień (pierwsza próba debaty w październiku br. zakończyła się niepowodzeniem), a skupiono się na osiągnięciu konsensusu, co do mechanizmów wypracowania oraz wdrażania przyszłych programów Polityki Spójności. Do chwili obecnej określono wspólne stanowisko państw w siedmiu z ośmiu bloków negocjacyjnych. Zagadnienia najbardziej kontrowersyjne trafiły do puli problemów omawianych na tzw. wysokim szczeblu politycznym.

Dyskusje o wieloletnim budżecie objęły także Parlament Europejski (PE), który wydał swoje stanowiska w pierwszym kwartale 2019 roku. Wybory parlamentarne w maju br. wymusiły jednak konieczność akceptacji uprzednich stanowisk przez nowo wyłoniony skład izby.

Koniec kadencji Parlamentu Europejskiego oznacza również zakończenie działalności Komisji Europejskiej. Proces wyłaniania składu nowej Komisji Europejskiej zakończy się najprawdopodobniej w połowie grudnia br. po akceptacji kandydatów na komisarzy. Zakończenie prac organizacyjnych w instytucjach unijnych pozwoli na przejście do kolejnej ważnej fazy negocjacji następnych tzw. trilogów między Parlamentem Europejskim, Komisją Europejską oraz Radą Unii Europejskiej.

Brak porozumienia międzypaństwowego dotyczącego finansów unijnych czy opóźnienia w procedurze określenia kształtu osobowego Komisji Europejskiej łączą się nieuchronnie z koniecznością przesunięcia w czasie faktycznego rozpoczęcia wydatkowania środków finansowych dostępnych w ramach Polityki Spójności na lata 2021–2027. Rząd RP, nie chcąc dopuścić do niepotrzebnego wydłużenia pauzy między perspektywami finansowymi, podjął szereg działań, w tym m.in. opracował *Założenia do Umowy Partnerstwa na lata 2021–2027*. Punkt widzenia władz krajowych podziela większość województw, które pomimo wielu niewiadomych związanych z ostateczną konstrukcją systemu realizacji przyszłych programów operacyjnych już podjęły starania na rzecz ich przygotowania.

Złożoność sytuacji negocjacyjnej utrudnia budowanie prawdopodobnych scenariuszy rozwoju wypadków. W wariancie optymistycznym proces negocjacyjny WRF zakończy się w okresie prezydencji chorwackiej, czyli pierwszym półroczu w 2020 roku. Pesymiści wieszczą podjęcie ostatecznych decyzji dopiero w czasie przewodnictwa Niemiec czyli w półroczu bezpośrednio poprzedzającym zakładany przez Komisję Europejską początek nowej perspektywy finansowej 2021–2027.

DZ RPO

Foto: adobestock.com

Znajdź nas!

www.facebook.com/LubelskieFunduszeEuropejskie/

www.instagram.com/lubelskiefunduszeuropejskie/

www.youtube.com/user/rpolubelskie/

Punkty Informacyjne Funduszy Europejskich

Główny Punkt Informacyjny w Lublinie

pon. 7:30–18:00; wt.–pt. 7:30–15:30
ul. Stefczyka 3b, 20-151 Lublin
tel.: (81) 441 68 64, (81) 441 68 65
e-mail: kontakt@feu.lubelskie.pl

Lokalny Punkt Informacyjny w Białej Podlaskiej

pon. 7:30–18:00; wt.–pt. 7:30–15:30
ul. Warszawska 14, 21-500 Biała Podlaska
tel.: (83) 343 58 44, fax: (83) 342 28 82
e-mail: bialapodlaska@feu.lubelskie.pl

Lokalny Punkt Informacyjny w Zamościu

pon. 7:30–18:00; wt.–pt. 7:30–15:30
ul. Partyzantów 3, 22-400 Zamość
tel.: (84) 63 80 267
e-mail: zamosc@feu.lubelskie.pl

Lokalny Punkt Informacyjny w Chełmie

pon. 7:30–18:00; wt.–pt. 7:30–15:30
pl. Niepodległości 1, 22-100 Chełm
tel.: (82) 56 51 921 lub (82) 56 30 208
e-mail: chelm@feu.lubelskie.pl

Lokalny Punkt Informacyjny w Puławach

pon. 7:30–18:00; wt.–pt. 7:30–15:30
ul. Augusta Emila Fieldorfa-Nila 18, lokal 19 (budynek HTM), 24-100 Puławy
tel.: 514 924 214
e-mail: pulawy@feu.lubelskie.pl

Departament
Zarządzania
Regionalnym
Programem
Operacyjnym

pon.–pt. 7:30–15:30
ul. Stefczyka 3b, 20-151 Lublin
tel.: (81) 441 67 38, fax: (81) 441 67 40
e-mail: drpo@lubelskie.pl

Departament
Wdrażania
Europejskiego
Funduszu Rozwoju
Regionalnego

pon.–pt. 7:30–15:30
ul. Stefczyka 3b, 20-151 Lublin
tel.: (81) 441 65 75, fax: (81) 441 65 76
e-mail: defrr@lubelskie.pl

Departament
Wdrażania
Europejskiego
Funduszu
Społecznego

pon.–pt. 7:30–15:30
ul. Czechowska 19, 20-072 Lublin
tel.: (81) 441 68 43, fax: (81) 441 68 53
e-mail: efs@lubelskie.pl

Lubelska Agencja
Wspierania
Przedsiębiorczości
w Lublinie

pon.–pt. 7:30–15:30
ul. Wojciechowska 9a, 20-704 Lublin
tel.: (81) 462 38 12, (81) 462 38 31
fax: (81) 462 38 40
e-mail: lawp@lubelskie.pl

Wojewódzki
Urząd Pracy
w Lublinie

pon.–pt. 7:30–15:30
ul. Obywatelska 4, 20-092 Lublin
tel.: (81) 463 53 63
e-mail: punkt.konsultacyjny@wup.lublin.pl

Departament
Certyfikacji
i Płatności

pon.–pt. 7:30–15:30
ul. Stefczyka 3, 20-151 Lublin
tel.: (81) 441 65 82, fax: (81) 441 65 79
e-mail: certyfikacja@lubelskie.pl

Biuro Rzecznika
Funduszy
Europejskich

pon. 7:30–17:30; wt.–pt. 7:30–15:30
ul. Stefczyka 3, 20-151 Lublin
tel.: (81) 478 13 31, fax: (81) 478 13 32
e-mail: rzecznikrpo@lubelskie.pl

